

ito-
as.

i aprašy
io iki
Kata-
saulio
Azi-
knygų
s val-
yeika-
... \$7
latini-
pran-
s J.
... 10a
q, at-
rodais
indasi
nkios re-
lij ir
anur-
tin'a
a ma-
utais
... 40a

nelikti
šimti

prie pir-
galo gra-

... \$1.50
... \$1.50
... \$2.00
... \$2.00
... \$1.75
... \$1.75
... \$1.75
... \$1.75
... \$1.75
... \$1.75
... \$2.00
... \$2.00
... \$5.00
... 25a
I. Pa.
... 30a
... 60a

kokiomis

... \$80

... 20a

... 35a

... 30a

... 25a

... 10a

... 40a

... 25a

t. t.) 35a

onol. 25a

... 20a

... 20a

... 35a

... 35a

... 30a

... 35a

... 35a

... 35a

Dienos klausimai ir dar šis-tas

KUR—KAS—KAIP.

Vilniuje. Subarbarėje lenkai padarė Vilniaus lietuviams neapsakomą skriaudą: jie atėmė iš lietuvių tautos sostinės Vilniaus tentykščių lietuvių širdį ir lietuvių bei katalikybės uolą — Jo Malonybės vyskupo Matulevičiaus asmenyje, kuris lenkų šelmų delei turėjo apiešti Vilniaus vyskupo sostą. Šis nuotikis yra skaudus ne vien Vilniaus lietuviams, bet sykiu visai lietuvių tautai. Bet ir ši skriauda nebus užmiršta; ji bus kada nors tinkamai įvertinta atsiskaityme su lenkais. Lenkai tegul nepamirš, kad jie tuomi užsitikrins pavogtą Vilnių savo nuosavybei. Atvirkščiai, šis lenkų pasielgimas sukels visame lietuvių pasauly dar didesnę reakciją ir tvirtesnę pasiryžimą kovoti už Vilniaus visišką ir greitesnį paliosavimą iš lenkų žiaurios vergijos.

Amerikos lietuviai visuomet buvo, yra ir bus už Lietuvos sostinės Vilniaus atvadavimą. Amerikos lietuviai gerbė, gerbia ir gerbs tuos asmenis, kurie kenčia lenkų persekiojimus, skriaudas, bet neatsižada savo tautinių teisių ir Lietuvos sostinės Vilniaus. Todel ir vyskupo Matulevičiaus ištrėmimas iš Vilniaus — tik dar labiau uždeg amerikiečių širdis ir dar plačiau atvers jų kišenių vilniečių paramai kovoje su nekultūringais lenkais. Gi vyskupo Matulevičiaus garbingai minės Lietuvos istorija ir jis liks pavyzdžiu atsakomiesiems Tautos vyrams.

Berlyne. Reichstage (Seime) rugpjūčio 1 d., svarstant apyvartos mokesnių įstatymo pakeitimo projektą, komunistai pradėjo kelti lermą, trukdyti tvarką ir už tai jų du: Judascha ir Hoelleinas policijos ranka buvo išvesti iš Reichstagerumų, nes jie nepaklausė Pirmininko perspėjimų.

Kai iš Lietuvos Seimo tokių pat priežasčių delei ir tokių pat budu buvo pašalinti trys opozicijos atstovai, tai mūsų "pažangioji" spauda vertė kalnus ant klerikalų. Bet kai tokį aktą papildė musiški opozicijos rėkšnių plauko pažangieji, tai iš mūsų karštųjų opozicijos patriotų jokių komentarų negirdėti. Mat jie tvirtai laikos savo taisyklės: viskas gerai, ką jie daro, o viskas bloga, ką kiti daro.

Tokios išminties griežtai laikosi Lietuvos socialdemokratai ir valstiečiai liaudininkai ir todėl su jais valstybinis bei kultūrinis bendras darbas nėra galimas.

J. P. M.

Vašingtonas. — Išbandytas naujas orlaivis, kuris, sakoma, galės išklikti 4 minutes minutoje, nešdamas su savim toną medžiagos. Gali taipgi išklikti be sustojimo 60 valandų po 113 mailių valandų.

GARSAS

Lietuvių R. Katalikų Susivienymo Amerikoje Organas

(Office, 222 S. 9th St., B'klyn, N. Y.) Entered as Second Class Matter May 31, 1917, at the Post Office at B'klyn, N. Y. under the Act of August 24, 1912

No. 36

KAINA 5 c

KETVIRTADIENIS RUGSĖJO (Sept.) 3 d., 1925.

Vol.-Metai IX

SUSTREIKAVO 150,000 MAINIERIŲ.

Philadelphia, Pa. — Rugšėjo 1 dieną sustreikavo 150,000 kietųjų anglių kasyklų mainierių. Taigi tame pat laike likosi uždaryta apie 828 kasyklos ir palikta jose reikalingiausi užlaikymai kasyklų, nuo užėjimo vandeniu darbininkai.

Mainieriai gana tvirtai yra susiorganizavę ir žada dėti visas pastangas, kad tik kasyklų savininkus priversti pildyti jų reikalavimus. Unijos prezidentas Lewis išleido įsakymą, kuriagriežtai draudžia visokias betvarkes ir ragina mainierius užsilaikyti ramiai ir nedaryti jokių nuostolių kompanijoms.

Kiekviena laike šių streikų diena duos nuostolio darbininkams apie 1,000,000 dol. algų, gi kompanijos iš savo pusės turės didesnius nuostolius. Apart to Penna valstybėje irgi turės nuostolių anglių takomis už kiekvieną dieną po 20,000 dol.

Unijos prezidentas Lewis kaltina kasyklų savininkus už streiko paskelbimą. Jis sako, kad kasyklų savininkai gerai supranta mainierių padėtį, kaip tie nepaisydami didžiausio pavojaus lenda į kasyklas ir tuomi augina kasyklų savininkų milijonus ir kada pareikalauja, kad pastarieji pagrindytų jų buvį, tai šie nori dar juos nuskriausti, mēgindami sumažinti jiems algas ir prailgindami darbo valandas.

Apie streiko bėgį parašysime sekančiame numery.

Berlynas. — Vokietija rengiasi įstoti Tautų Lygon ir yra vilties, kad ji bus priimta.

LIETUVOS SEIMO ATSTOVO KUN. A. ŠMULKŠČIO PRAKALBĄ MARS-RUTAS.

Didž. gerb. aukštasi sveitys, kun. A. Šmulkštys, krikščionių demokratų lyderis, aplankęs Chicago ir Michigano lietuvių kolonijas, grįžta į rytus ir aplankys šias lietuvių kolonijas: Rugšėjo 13 d., Pittston, Pa. " 15, Scranton, Pa. " 16, Wilkes Barre, Pa. " 18, Rochester, N. Y. " 20, Amsterdam, N. Y. " 22, So. Boston, Mass. " 25, Worcester, Mass. " 27, Hartford, Conn. " 28, Waterbury, Conn. " 30, Baltimore, Md. K. J. Krušinskas, Fed. sek.

ARKLYS \$2.50 — AUTO-MOBILIUS \$1.00.

Atlantic City. — Buena Vista miestelio šerifas buvo padaręs akcijoną, kuriam buvo parduotas arklys ir automobilus. Už arklių gauta \$2.50, gi už fordą 1 doleris.

Pasirodė, kad nupirktieji arklys ir automobilus turėjo būti nuvežti iš viešos vietos, kadangi arklys buvo persilpnas pats eiti, o fordas buvo visai sugedęs.

ORLAIVIŲ LENKTYNĖS

Spalių 8, 9 ir 10 dd. Mitchell Field, netoli Brooklyn N. Y. bus tarptautiškos orlaivių lenktyinės. Dalyvaus apie 400 orlaivių iš visų pasaulio kraštų. Dabariniui laiku eina prisirengimai, kur tokią daugybę oro "paukščių" sutalpinėti. Yra jau paskirta net 5 stotys.

Chicago. — Čia suareštuota visa eilė apgavikų, kurie pardavinėjo Floridos pajury lotus, kurie tikrenbėje pasirodė po vandeniu.

Brooklynas. — Brooklyn katalikai žada keliauti Vašingtonan aplankyti naujai pastatytos Nekalto Prasidėjimo Šv. Pan. bažnyčios. Budami Vašingtone aplankys ir daugiau žymių ir svarbių katalikams vietų.

San Francisco. — Iš čia rugpjūčio 31 d. iškėlė du orlaivius į Hawaii salas ir tikisi jas pasiekti į 25 valandas. Nuo San Francisco į Hawaii salas yra 2100 mailių.

New Yorkas. — Generalis valdžios chemistas J. W. Quillen praneša, kad žmonės apsisaugotų gerti dabartiniu laiku pardavinėjamą degtinę, nes joje yra daug nuodų, kurie sustapdo širdies mušimą.

Kun. J. Kundreckas, Šv. Onos lietuvių parapijos klebonas, sėkmingai dirbęs organizavime naujos lietuvių parapijos ir pastatyme gražios lietuvių bažnyčios Luzernė Pa.,

LINKSMA ŽINIA.

Rugsėjo 7 d. (Labor Day) mūsų kolonijoje įvyksta pašventinimas naujai pastatytos Lietuvių R. K. Šv. Onos bažnyčios. Šventinimo apeigas atliks Jo Malonybės Serantono vyskupas M. J. Hoban. Šventinimo iškilnių pradžia bus 4 val. po piet. Bus pamokslas. Jo. Mal. vyskupas suteiks savo ganytojišką palaiminimą.

Šiuomi nuoširdžiai kviečiame visos apylinkės lietuvius dalyvauti tose iškilnėse ir pasinaudoti Dievo malonėmis.

Pasibaigus bažnytinėmis apeigoms, čia pat ant parapijos žemės prasidės bazaras-piknikas. Taigi bus progos vienu su kitais pasipažinti ir pasilinksmiti.

Visas pelnas yra skiriamas parapijos naudai. Mes Luzerniečiai lauksime savo kaimynų paramos ir atsilankymo.

Luzernietis.

Detroit. — Čia civilio karo veteranai rengiasi prie savo 59 metinio kongreso.

New Yorkas. — J. S. Devine, 6 metų plaukikas, perplaukė Hudson upę ties 125 gatve New Yorke. Šioje vietoje upė turi 1 1/2 mailių pločio, kurią perplaukė į 37 minutes.

Meilės Šv. Jėzaus širdies Novicijatas, Westville, Ill.

Iš Lietuvos

Čiurlionis galerijos rumai. — iš Valadiškio ir V. iš Saukotų suminti. Abu garsūs girtuokliai bei laikini Čiurlionis galerijos rumai. Statybai buvo skirta 220,000 litų, bet šios sumos neužteko. Rumai yra dviejų aukštų. Pirmas aukštas turi 4 nedideles sales ir kelis kambarius liaudies dailės istorijos muzėjui. Antras aukštas tokio pat didumo. Šio aukšto salėse bus Čiurlionis galerija. Visi paveikslai vargu ban sutilps nes vien tik Čiurlionis paveikslų yra 216, o be to, dar kitų menininkų 39. Galerijos atidarymas įvyks netrukus.

Lietuvos Banko turtas. Liepos 31 d. bankas turėjo auksą ir sidabro 33,515,596 litų 86 c. metalinių pinigų — 2,372,157 litų 87 c. dolerių ir kitos svetimos valiutos — 28,534,828 litų 96 cts. banknotų apyvartoje — 78,496,839 litų 65 centų.

"Trimitas"

Policijos šventė. Kaip tenka girdėti, šiais metais spalio mėnesį žadama suruošti policijos šventę, kurios metu galėtų visos Lietuvos policija parodyti visuomenei savo veikimą ir duotų didesnį gyvumo policijos gyvenimui. Reikalas sakoma šventę suruošti kilo apskričių viršininkų suvažiavime. Tą šventę iškilmingai surengti ir gausiai joje dalyvauti rimtai ruošiasi visa Kauno policija, kurios ribose jau ir pati šventė įvykti turės. Be to yra kilęs policijos viršininkų tarpe sumanymas suorganizuoti savo dūdų orkestrą.

Naujas direktoriatas. Šiomis dienomis pasiekė Lietuvą Ukainių Sąjungs Centro Valdybos direktoriatas. Pirmininku likosi p. P. Mikšys, prekybos skyriaus direktoriu p. Bern. Sakalauskas ir finansų skyriaus direktoriu vieton P. Josiuko, išrinktas Dr. Drangelis.

"Tėv. Sargas"

Socialistai nešvenčia. Nors buvo apie pusantros savaitės graži pagada, betgi Jėzdauskių k. (Telšiai ap.) vienas socialistas ukainikas sekmadienį vežė dobilus, nematydamas jokios oro atmainos.

Danyš.

"Vien."

Kapiniai išniekinti. Naktį iš 28 į 29 liepos m. ant Sakotų kapinių piktadariai apie 100 kryžių sudaužė. 45 akmeninių ir spyžinių kryžių paveikslus nugrėžė arba sulaužė, o kiti akmeniniai išniekinti.

mis apdaužyti. Du piktadariai B. Kaune, Zaliąjam kalne, šalia Mėno mokyklos, baigiami statyti laikini Čiurlionis galerijos rumai. Statybai buvo skirta 220,000 litų, bet šios sumos neužteko. Rumai yra dviejų aukštų. Pirmas aukštas turi 4 nedideles sales ir kelis kambarius liaudies dailės istorijos muzėjui. Antras aukštas tokio pat didumo. Šio aukšto salėse bus Čiurlionis galerija. Visi paveikslai vargu ban sutilps nes vien tik Čiurlionis paveikslų yra 216, o be to, dar kitų menininkų 39. Galerijos atidarymas įvyks netrukus.

Blezinga.

Okupuotos Lietuvos

Supuvusius keršto vaizduotės paliepimas. Okupantai įsakė tai spausdinti, kuri spausdina lietuvių laikraščius, kad toms valdomis, kurios eina vėliau darbo valandų įstaigose, siųsti į prievatinį kažkokios Jakubovskos butą. Spausdintuvė atsisakė tokį absurdą pildyti; tada pakartotinai liepė siųsti laikraščio ekzemplierius policijai.

Okupantai pritruko kaltinimo pretekstų. Tik ką išėjusi iš spaudos "Kelio" 3 numerį okupantai gaujomis pradėjo atiminėti Vilniaus gatvėse iš pardavėjų. Rastus ekzemplierius laikraščio administracijos konfiskavo. Konfiskuotojai teisiniai nežina dėl ko konfiskuoja.

Okupantai uždarinėja. bažnyčias. Žvėrinėje, ties Vilnium, įniršę okupantai išvaikė iš bažnyčios besimeldusius gudus ir užkalbė bažnyčią. Šito okupantų barbariško darbo priežastis būtų esanti ta, kad besimeldę gūdai nenorėję pripažinti jų bažnyčią priklausančią lenkams.

"Trimitas"

Gražus paprotys. Veisėjai. — Prieš didįjį karą grupės žmonių su bažnyčios vėliavomis ir kryžium eidavo iš čia į stebuklingas vietas: Vilniaus Kalvariją, Studenį, Čenstakavą. Dabar tos vaikštynės po karo pertrauktos. Užtat iš vieno miestelio į kitą panašiais būriais eina, kai ten esti koki nors atlaidai.

Pernai Veisėjai lankė Kapėia miestą, šiemet per Kristaus atsimainymą (rugs. 9 d.) atsiųgindamas Kapėiamiestis aplankė Veisėjus, kur iškilmingai su kunigaikly buvo priimti. rugs. 15 d. Veisėjai ir Kapėiamiestis buvo Lelpalingų. P. M. Dangun ėmimo šventėn. Kasžin ar Lietuvoj kitur panašiai daro? A. Stabingis

Statoma Mergaičių amatų mokykla. Vabalninkas. (Biržų aps.) Liet. Kat. Moterų Dr. Jos Vabalninko skyrius liepos mėn. 26 d. šventino pamatus savo statomoms amatų mokyklos namams. Per pašventinimą kalbėjo kun. K. Žitkus, nupasakodamas Moterų Dr. Jos veikimą nuo pat įsikurimo pradžios. Po to trumpai kalbėjo Namų ūkio mokyklos vedėja p. Bajorienė, nušviesdama mokyklos reikalingumą ir jos naudą žmonėms.

Sventinime dalyvavo: Mot. Dr. Jos nariai, vietinių organizacijų veikėjai ir minia žmonių.

Amatų mokykla. Serijai. Vietos klebono rūpesniu, dar šį rudėnį Serijuose atidaroma valstybinė amatų mokykla. Mokyklai namas ruošiamas ir įšėkomi mokytojai. Tokia mokykla Dzukams labai pageidaujama. Pileitis.

"Lietuva."

L.R.K.S.A. ir Darbininkų reikalai

DIDELI IŠVAŽIAVIMĄ

rengia L. R. K. S. A. Bostono apskritys. Bus Darbininkų dienoje (Labor Day) arba rugsėjo 7 d., 1925 m., Maironio parke, Worcester, Mass. Prasidės 10 val. rytė ir trauksis iki vėlyvam vakarui.

Programas bus labai įvairūs, nes mes tikimės turėti prie programos išpildymo daug svečių iš kitų miestų. Bus Nashua's, N. H. lietuvių par. bažnytinis koras, kuris mus palinksnuos gražiomis dainelėmis. Taip pat yra užkviesti ir vietiniai abudu bažnytiniai korai: Šv. Kazimiero ir Aušros Vartų jaunutis koras po vadovystę p. K. Juškos. Taipgi yra užkviesti abudu vietiniai klebonai: gerb. kun. K. Vasyš, gerb. kun. J. Čiapiškas ir gerb. kun. Taškus iš Norwood, Mass.

Salė irgi paimta, kurioj gros lietuvių orkestra visokių šokių, kur jaunimas galės šokti.

Tad aišku, kad bus ko pasiklausyti ir išgirsti puikių dainelių. Prie to bus visokių žaidimų. Norwoodo moterys bėgs maišuose sykiu su Worcesterio moterims. Nashua vyrai trauks virvę su Gardnerio vyrais.

Bus plaukikų lenktynės ir daugybė kitokių pamarginimų. Žodžiu sakant, dar Worcesterio tokios gegužinės nebuvo, nes čia ne mes vieni rengiam, bet bendrai iš visos mūsų apylinkės lietuvių! Už traukima virvės ir visas kitas lenktynes bus duodamos dovanos.

Taigi, užkvičiame visas Sus-mo kuopas, kaip-tai: Bostono, Laureno, Cambridge, Norwoodo, Gardnerio, Fitchburgo, Hudsono, Nashua, N. H. ir visus brolius ir sesutes, o mes tikimės, kad visi busit užganėdinti, nes vieta gana puiki, kiekvienam malonu bus pakvėpuoti sveiku oru, ant gražaus ežero kranto.

Kelrodys: — atvažiuavus nuo Bostono nereikia važiuoti į miestą, bet atvažiuavus pas White City reik sukis po kairę ir netoli Maironio parkas. Atvažiuavusiems iš vakarų šono ir iš Nashua, reikia važiuoti per Main st., Front st., Sherwbury st., ir Lake. Reikia pervažiuoti per Liekų tiltą ir pirmas kelias po dešinei sukis. Arba klausiti kur yra Lake Quinsigmond.

P. S. Jeigu per "Labor day" lytų, tai išvažiavimas būtų perkeltas į 13 dieną rugsėjo. Taipgi kiekvienas Sus-mo narys ar tai atvažiuavusi iš kitų miestų, ar vietiniai turit prisiekti tautos ženklelį, kad mes suėję galėtume vienas kitą pažinti, kaip vienos organizacijos narius. Svečių laukiam su atviromis širdimis.

J. M. Vierašis.
BLAIVININKŲ SEIMAS.
Šiuomi skelbiame, kad Pilnųjų Blaivininkų Seimas šiemet įvyks rugsėjo 7 d. (Labor Day), 105 Main str., Athol, Mass. Visi skyriai malonėkite prisijusti atstovus. Du įžymūs asmenys turės įdomias paskaitas.
Centro Valdyba.

LIETUVIŲ R. K. SUSIVIENYMAS AMERIKOJE

APSUGOS SKYRIUS

Susivienymas turi net septynis Apsaugos Skyrius. Pomirtinis išmokama po 150 dol., 250 dol., 500 dol., 750 dol., 1,000 dol., 2,000 dol., ir 3,000 dol. Mėnesinis į šiuos skyrius mokama pagal narių amžių.

PASALPOS SKYRIUS

Mokantiems 25c. į mėnesį paslaupa išmokama \$3.50 savaitėje; mokantiems 50c. — \$7.00 savaitėje; mokantiems 75c. — \$10.50 savaitėje; mokantiems \$1.00 — \$14.00 sav.; mokantiems \$1.50 į mėnesį, išmokama \$21.00 sav. Susivienymas taipgi turi ir vaikų skyrių, kuriame vaikai priimami nuo 1 iki 18 metų.

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMAS AMERIKOJE
222 South Ninth Street, Brooklyn, New York

SAVAITINĮ LAIKRAŠTĮ "GARSĄ" LEIDŽIA L. R. K. SUSIV. AM.
Išleista ketvirtadieniais. Redaguoja L. Šimutis.
Prenumeratos kaina: metams \$2.00, pusei metų \$1.00; užsienioose metams \$3.00. Skelbimų kainos ant pareikalavimo.

LITHUANIAN WEEKLY "GARSAS"
Published every Thursday by Lithuanian R. C. Alliance of America.
Yearly Subscription Rates: In United States \$2.00, Foreign Countries \$3.00.
Single Copy 5c. Advertising Rates on Application.

"GARSAS"
222 South Ninth Street, Brooklyn, New York
Tel. Stagg 8597

OPOZICIJA LIETUVOS SEIME.

(P. Šmulskio paskaita 1925 m. birželio mėn. 5 d.)

Gerbiamieji. Norint apibūdinti mūsų opozicijos darbą Seime, tenkama tema kalbant, kiek išėiti iš Seimo ribų ir paliesti mūsų užsienio platesnę visuomenę. Seime tartas žodis, juo labiau seimo atstovo elgėsi Seime, ne visomet pasilieka Seimo ribose, bet pasklysta plačiai po visą šalį ir pasiekia kartais užsienį. Del to kalbant man paskirta tema, aš turėsiu šiek tiek liesti ir mūsų platesnę politiką.

I Opozicijos sąvoka.

Paprastai opozicija, tikamai tą žodį supratus, turėtų reikšti tuo, kad opozicijos žuonės, kritikuodami tų laikinių Vyriausybės darbų, privalėtų turėti tikslo paimti į savo rankas vyriausybę ir, paėmus tą Vyriausybę į savo rankas, vesti Valstybę jū skelbiamais idealais. Opozicijos žuonės turi pasiremti dviem pagrindiniais dėsniais: Valstybingumo ir tautiškumo dėsniais. Jeigu mes pažiūrėsime kitų parlamentų, senesnių už mus, praktika tuoj pasirodys, kad ten opozicija veikia labai stipriai, bet labai naudingai savo valstybei. Tačiau tos opozicijos darbai reikišiai toli gražu ne taip, kaip jie reikišiai pas mus Lietuvoje. Žinoma, mes negalime tuo iš anksto kaltinti opoziciją, kad ji nėra priaugusi tos aukštumos, kurią turėtų užimti paprastai opozicija. Visi mes mokomės, taigi mokosi ir opozicija. Bet kituose parlamentuose opozicija čia visai kitais keliais. Ten opozicija taip stengiasi kovoti su to meto Vyriausybe, ir tokią parenka taktiką, kad toji kova, kurios tikslas pakeisti netinkamą opozicijai Vyriausybę, nepakenkia Vyriausybei kaip Vyriausybei ir nepakenkia nei tautai nei Valstybei. Štai dėsni, štai principas, kuriais opozicija turi vaduotis. Taip yra Anglijoje, tame seniausioje pasaulio parlamente, taip yra ir kitose šalyse, į kurią šalį tik pažiūrėsime. Ten, sakysime Anglijoje, jei opozicija pasako ką prieš vyriausybę, tai pasako visuomet turėdama galvoj, kad ji yra jū Valstybės Vyriausybė. Sakysime, kada nuus teko, besistengiant išgauti iš Anglų paskolą, susidurti

su Anglų opozicija, tai tie opozicijos žmonės paklausė — ar jūsų paskolą Vyriausybė remia ar ne. Paaškinome, kad Vyriausybė ją garantuoja. Tuomet opozicijos žmonės pasakė: jei taip, mes sutinkame. Štai opozicijos elgėsi. Ji, santykiuose su kitataučiais, savo vyriausybę stato tokiam aukštume, kuriame laiko pastačiusi pati pozicija. Tokia pažiūra į Vyriausybę ir toks opozicijos elgėsi kelia pagarbos ir tai Vyriausybė ir tai opozicijai, kuri taip gražiai taip valstybiškai, su savo Vyriausybe kovoją.

Pažiūrėkime kas gi darosi pas mus, kaip mus Lietuvoje opozicija reikišiai?

II. Komunistų opozicija.

Toliausiai opozicija pas mus buvo nuėjusi pirmajame Seime. Tai buvo komunistų frakcija, kurios tikslas buvo kovoti su visa kas lietuviška ir kas Valstybę liečia. Kada mes Seime, progai pasitaikius giedojome sustoję Lietuvos himną, jie demonstratyviai sėdėjo; kada mes užprotestavome, jie demonstratyviai aplėido salę. Jie savo kalbose aiškiai parodė esą griežtai priešingi tiems tautiškumo ir valstybingumo dėsniams, kuriais eina Valstybės kurimo darbas. Tai buvo toliausiai nuėjusi opozicija. Jau antrajame Seime, mes neturime tokios opozicijos.

III. Žydų opozicija.

Kiek silpnesnė opozicija visuose Seimuose pasireiškė iš žydų pusės. Ji reikišiai ypač stipriai Steigiamajam Seime, bet toji opozicija dalinai tęsiasi ir dabar, tiesa, kiek švelnesnė ir atsargesnė formoj. Steigiamajame Seime žydai pajutė, kad Amerika patį pirmoji gali mus pripažinti de jure, kaip nepriklausomą Valstybę ir norėdami čia Lietuvoje išgauti tam tikrų, jų supratimu, reikalingų privilegijų, darė visą, kad tik neprileisti Ameriką pripažinti Lietuvą de jure. Tokia opozicija, kuri stato Valstybės reikalus diametraliai priešingai jū tautiniams ar partiniams reikalams, yra beveik lygi tai opozicijai, kuri yra jū Valstybės Vyriausybė. Sakysime, kada nuus teko, besistengiant išgauti iš Anglų paskolą, susidurti

Seimo, kada amerikiečiai lietuviai dėjo visų pastangų, rinko parašus ir surinkę jū daugybę kreipėsi į Amerikos vyriausybę ir stengėsi išgauti pripažinimą de jure. Tuotai momentu Lietuvos rabinai, matyt, Lietuvos žydų frakcijos atstovų skatinami, duoda telegramą Amerikos rabinams ir žydams kad jie dėtų pastangų, kad Amerika mus de jure pripažintų. Tai, Tamstos yra opozicija, kuriai mes nedovanojame ir negalime dovanoti. Riebiomis ir juodomis raidėmis tas žydų žingsnis yra įrašytas į mūsų kovą už Lietuvos Nepriklausomybę. (Red. pabr.) Mes galėjome dovanoti, kada žydų dalis Panevėžyje ir kituose miestuose, bolševikams besistartinant, šaudė į mūsų biuletenius, paskleistus Pa-ryžiuje, kur jie įvairiais būdais stengiasi diskredituoti Lietuvos Valstybę, nurodymai neva daromas jiems skriaudas, kad pasaulis į tai dėmesio atkreiptų ir Lietuvą suvaldytų. Tiesa, šis bu- das nėra visai švarus, bet mažumoms ne lietuviams, gal but atleistinas, juoba, kad žydų per didelis triukšmas ir reikalavimas turėti Lietuvoje tą, ko jie niekur neturi, daugiau žydams kenkia negu padeda.

Bet de ja, tokių pat darbų atliko ir mūsų opozicija iš lietuvių tarpo. Čia jau klausimas stovi kitaip. To-kių darbų yra atlikę mūsų valstiečiai liaudininkai. Tamstos skaitėte "Lietuvos Žiniuose", kur jie su pasigėrėjimu aprašinėjo, kaip Francuzijos radikalų suva-žiavime dalyvavusi graži lietuvaitė. Tai buvo Tamstoms žinoma ponja Biruta Navickienė. Su pasigėrėjimu "J. Žinios" aprašinėjo kad ji tame radikalų suva-

butų sprendžiamas. Tokių žydų žingsnių, tokio nusizengimo Lietuvai mes niekuomet neužmiršime. Tai buvo taip pat opozicijos žingsnis, padarytas samoningai, šaltai, norint išgauti tam tikrų viduje žydams reikalingų privilegijų. Bet jiems privilegijų nedavėme ir be žydų pagalbos Klaipėdą gavome.

IV Valstiečių liaudininkų opozicija užsieny.

Opozicija pas mus reikišiai dar tuo, kad atskiri žmonės, ne tik atskirų partijų vardu, turėdami reikalo su užsieniu, diskredituoja Lietuvą, kaip Valstybę, tuo mažindami pasitikėjimą ja kitų valstybių akyse. Tokius darbus dirba tie patys žydai. Tamstos gerai žinote jų biuletenius, paskleistus Pa-ryžiuje, kur jie įvairiais būdais stengiasi diskredituoti Lietuvos Valstybę, nurodymai neva daromas jiems skriaudas, kad pasaulis į tai dėmesio atkreiptų ir Lietuvą suvaldytų. Tiesa, šis bu- das nėra visai švarus, bet mažumoms ne lietuviams, gal but atleistinas, juoba, kad žydų per didelis triukšmas ir reikalavimas turėti Lietuvoje tą, ko jie niekur neturi, daugiau žydams kenkia negu padeda.

Bet de ja, tokių pat darbų atliko ir mūsų opozicija iš lietuvių tarpo. Čia jau klausimas stovi kitaip. To-kių darbų yra atlikę mūsų valstiečiai liaudininkai. Tamstos skaitėte "Lietuvos Žiniuose", kur jie su pasigėrėjimu aprašinėjo, kaip Francuzijos radikalų suva-žiavime dalyvavusi graži lietuvaitė. Tai buvo Tamstoms žinoma ponja Biruta Navickienė. Su pasigėrėjimu "J. Žinios" aprašinėjo kad ji tame radikalų suva-

žiavime kaip moteris turėjusi gero pasisekimo, bet ji kalbėjo apie Lietuvą taip, kaip negali kalbėti nė viena lietuvaitė. Kada Francuzai domėjosi Lietuvos gyvenimu ir ypač teiravosi apie tai, koks lietuvių moterų padėjimas Lietuvoje ir kada sužinojo, kad Lietuvos moterys neklindomai dalyvauja visose politinio ir ekonominio gyvenimo srityse ir neklindomai balsuoja — visi džiaugėsi. Džiaugėsi del to, kad Francuzijoje ir šian-dien moterys tokių teisių nėra gavusios. Bet toji lietuvaitė nesidrovėjo paaiškinti kitataučiams, kad be reikalo jie nesidžiaugtų, kad tai esą per anksti, nes esą jos žodžiais betariant, nereikėtų duoti Lietuvoje moterims teisės balsuoti, nes jos balsuoja už klierikalus. Bet to dar neužteko. Kalbėdama apie tautines mažumas Lietuvoje yra skriaudžiamos, jų teisės mindžiojamos ir tt. Toks užsienyje pačių lietuvių lupomis tėvynės diskreditavimas yra neleistinas ir nedovanotinas. Tą yra supratę ir įvertinę rimtesni pačių liaudininkų atstovai ir, kaip to liaus pažymėsiu, dalis tų atstovų nuo liaudininkų yra atsikreipę.

Liaudininkai įsibėgėję opozicijos keliu, pasiuntę savo atstovą į Ameriką — poną Makauską aukų rinkti ir per jį var tą pačią Lietuvos diskreditavimo liniją. Tiesa, dabar jie šiek tiek susidraudė. Kada iš mūsų pusės jiems buvo pastatytas klausimas, ar jie, kaippo lietuvių, neįaučia gėdos diskredituoti Lietuvą amerikiečių lietuvių ir kitataučių tarpe, ir tai diskredituoti per Lietuvą gyvenantį žmogų, ar (Bus daugiau).

Tikybės ir Doros Kampelis

KRIKŠČIONIŠKOS TOBULYBĖS RANKVEDIS.

(Tąsa)

DALYKAS III.

ANTRA TOBULYBĖS PRIEMONĖ SUSIDEDA IŠ PASIDAVIMO GERO VADOVO VADOVYBELI.

Reikalas Gero Vadovo — Priežastys Delto — Kokybės Gero Vadovo — Pasitikėjimas, kurį Dera Turėti Musų Vadovui.

Turime pavyzdžių Šventame Rašte ir šventųjų gyvenimuose, kame Dievas Pats apsiėmė vadovauti ne kurioms malonėmis apdovanotoms sieloms jų šventumo siekime, kad padarius jas vertais įrankiais Savo gausių tikslų dėl Savo vaikų ant žemės. Jų tarpe randasi didysis pranašas ir įstatų davėjas, Moizė. Šis šventas ir išmincingas vyras, pilnas uolumo ir Tvėrėjo garbei ir šlovei, buvo parinktas buti mokytoju ir vadu Izraelitams, nors jis nebuvo auklėtinis jokios šventumo mokyklos, arba tokios, kuri galėtų sau savintis dieviškų dalykų mokslą. Šv. Jonas Krikštytojas įgyjo savo mokslą ankstyboje jaunystėje nuo savo tėvo Zakarijaus, bet už visus savo nurodymus liečiančius jo pasielgimą atėity, jis buvo kultas įkvėpimams iš dangaus paeinantiems. Šv. Paulius buvo pašauktas ir atverstas Paties Jėzaus Kristaus Nazariečio, budamas pilnas sapnų apie Krikščionių persekiojimus, bet Dangaus Viešpats pasiuntė jį pas Ananiją, mokinį, Damaskoj, įgyti savo nurodymus visame kas palietė Krikščionišką tikybą. (Ap. D. IX, 10). Kodėl Dievas nemokino Šv. Pauliaus kaip Jis mokino Moizę, Šv. Joną Krikštytoją, ir kone visus pranašus Senojo Testamento? Ne dėl jokios kitos priežasties, kaip dvasiško gyvenimo aprašėjai pastebi, kaip tik, kad Šv. Šv. Pauliaus laike radosi Naujojo Testamento tarnai (kunigai), kurie galėjo apsiimti priežiūra vadovavimo tų sielų, kurios troško Krikščioniškos tobulybės, ir todėl Pa-gonų Apaštalas ir mes, paskui jį, esame priversti atiduoti jų vadovybei. Dievas neatsisakys vadovauti Savo sveikais įkvėpimais tiems, kurie neturi progos įsikišti vadovybės Jo išminčių ir dievotų tarnų (kunigų), bet kur šie surandami, butų pašėlęs drasumas atsisa-kyti jų vadovybės ir pasitikėti ant tiesioginės tarpininkystės iš Dangaus.

II. Dvasinio gyvenimo vadai dažnai ragindavo savo mokinius reikalą, arba nors bent didelę naudą sąžinės vadovo visiems tiems, kurie trokšta padaryti didelę pažangą, jei toks vadovas surandamas. "Kuomet esi pergalėjęs pirmą sunkumą," sako Šv. Bazilijus, "pasirinks su didžiausiu gudrumu ir po kuorimčiausio perkratinėjimo, vyrą, kurį galėsi sekti kaip savo vadą to kiam gyvenime, kokį pasirinksi." Tai yra, ar jis bus kunigiškas luomas, vienuoliškas luomas, vedusių arba nevusių žmonių luomas. Šiaip Šv. Bazilijus laiko, kad kaip tik žmogus pradeda geisti šventumo, jo pirmoji pareiga tai prašalinti pirmas kliutis nesutinkančias su Krikščioniška tobulyste — nes jos yra tie pirmieji sunkumai, kuriuos reikia pergalėti, kuriuos Šv. Bazilijus turi mintyje — o šitą atlikus, jam dera pasirinkti išminčių ir mokytoją vadovą, kuris jam vadovautų visuose pavojuose, abejonose ir keblumose, kuriuos jis gali sutikti, be baimės išėjimo iš kelio. Daugelyje savo laišku rašytų tiems, kurie stengėsi dėl Krikščioniškos tobulybės, Šv. Jeronimas užsispiria įkalti į galvą reikalą pasirinkimo vadovo, tvirtindamas dėl to, kad jie sergėtusi nusitikėjimo, pavojingesnio vadovo, kunį galima sekti. Nusitikėjimo pavojus gražiai pasakytas ir patvirtintas Šv. Bernard, kur jis sako kad: "Tasai, kuris nori būti savo vadovu, palieka kvailio mokiniu." (Laiškas LXXXVIII). Šv. Vincentas Ferarijus paima iš naujo keliais žodžiais visą tiesą šiame svarbiame dalyke: "Jėzus Kristus be Kurio mes nieko negalime," rašo jis, "niekadose nesuteiks malonių tai sielai, kuri, turėdama progą buti vadovaujama, atmeta vadovybę. Paklusnybė tai karališkas kelias vedantis žmones prie tobulybės viršūnės, kur Dievas jų laukia." (Traktatas apie Dvasinį gyvenimą).

III. Jei pasirinkimas sąžinės vadovo surasta reikalingu, turi buti rimtų priežasčių dėl to peržiūrėjimo jas. a) Pirmoji priežastis surandama įsitikinime, kad nei joks menas, nei joks mokslas, net nei joks amatas, išmokamas be vadovo. Ši tiesa pripažinta visu praktikoje ir nereikalauja tolimo prirodymo. Šiaip esant, kiek daugiau vyresnysis arba vadovas reikalingas išmokimui visu svarbiausio ir sunkiausio šventųjų mokslo, ant kurio remiasi mūsų amžinų gerbuvų.

b) Antroji priežastis tai ta, kad jį sulauko nuo daug neprotingumų ir benuosaikumų, kas dažnai veda prie daug ir neatitaisomų klaidų. Kiek apsiėmė aštrių gėjųmų ir skaudžių marinių, kuonų jį pagadino savo sveikatą ir padarė save netinkamais atlikinėjimui savo paprastųjų pareigų, nes jie stvėrėsi atgailą virš savo jėgų

(Bus daugiau)

Jo Malonybė E. M. Dunne, D. D., Peorijos vyskupas ir MEILĖS ŠVENČIAUSIOS JEZAUS ŠIRDIES Vienuolijos lietuvių būrelis. Westville, Ill., kuriems vyskupas suteikė tos naujos kongregacijos abitą, birželio 29 d., 1925 m., ir kunigai, kurie dalyvavo iškilnėse.

Kun. J. Pauliukas.

KELIONĖS ĮSPUDŽIAI.

(Tąsa)

nus, kur niekas neauga, nebent tik tai kur-ne-kur viena kita sunykus pušėlė kirkso arba dikynės viršų krumeliai kyšo iš balto smėlio. Bet vietomis privažiavome ir labai derlingos žemės ruožus, ypač Ebro pakalnėje labai gražių javų lankos.

Miestas randasi Zaragoza ant upės Ebro kranto, maždaug pusiaukely tarp Barcelona ir Madrid'o. Zaragozos mieste randasi labai žymi visoj Ispanijoje sanktuarija; — "Nuestra Señora Del Pilar". Sulyg seniausių padavimų, šventam Joku-bui Apaštalui keliaujant per Ispaniją Evangelijos skelbti tos šalies gyventojams, pasirodė čionai Sv. Panelė stovinti ant akmeninio stulpo. Ilgainiui toje vietoje tapo pastatyta didelė ir graži bažnyčia, kuri dabar yra plačiai žinoma ir lankoma daugybės keliauninkų, kaip stebuklinga vieta. Aš atvykau Zaragozon apie 4 val. po pietų ir palikęs valizą viešbutyje, tuojau nuėjau bažnyčion. Nors ir nebuvo tuo laiku ypatingų pamaldų, vienok žmonių bažnyčioje buvo daug, visi karštai meldėsi klunodami prie stebuklingojo švenč. Panelės altoriaus, matyt labai gilus tų žmonių tikėjimas ir karštas jųjų pamaldumas prie švenčiausios Panelės.

Rytojaus dieną, gegužės 27 d. mišias laikiau toje garšioje bažnyčioje Nuestra Señora del Pilar. Buvo daug kunigų, mišios buvo laikomos sykiu prie kelių altorių, beveik be pertraukos iki vidurdienio. Labai daug žmonių ėjo prie išpažinties ir prie Sv. Komunijos. Atrodė lyg tai būtų kokie atleidimai arba koki didelė metinė šventė. Rodos, kad maloniau ir melstis matant tokį gyvą žmonių tikėjimą ir karštą jų pamaldumą. Bažnyčioje viršio altoriaus labai gražiai pritaikintas tai sanktuarijai parašas: "Elegi et Sanctificavi locum istum, ut sit ibi nomen meum et cor meum ibi eunetis deus." — [Išrinkau ir pašventinau šią vietą, kad būtų čionai mano vardas ir mano širdis per visas dienas].

Vėliaus dieną aplankiau katedros bažnyčią "La Seo", kuri taip pat yra labai sena ir istoriška bažnyčia, statyta dviliktame amžiuje, kuri labai atsižymi vidurinių amžių daile, ypač josios architektūra, skulptūra ir tapybą turi labai daug istoriškų grožių.

Kelionė iš Zaragozos į Madridą. Ketvirtą val. po pietų išvažiavau iš Zaragozos ir važiavau į pietvakarius per Ebro pakalnę. Apie valandą laiko važiavome tai vėl privažiavome žalias pievas ant Ebro upės kranto; čia vėl buvo matyti ganyklos, kur avių pulkai ganėsi, o piemenėliai žaidė su linksmu šokinėdami ant žalių pievų. Bet pasakui ir vėl privažiavome tu-

čius dykynės plotus, plikus uolkalnius arba smiltynus, kur niekas beveik neaugo. Traukinys sukinėjosi kalnų pakraščiais: kartais tuneliu ir po kalnų pavažiavoja, tai vėl išlenda kitoje pusėje kalno, biskį pavažiavus ir vėl palenda po žeme. Ir taip kelias valandas važiavome, kol vėl privažiavome laukus dirbančios žemės ir vieną kitą mažą miestelį, kurių trobėsiai buvo pamuręti iš plytų, raudonais stogais.

Apie vienuoliktą valandą naktį atvykome į Madridą, Ispanijos sostinę. Stotis didelė, švari; žmonių daugybė; vieni atvažiuoja, kiti išvažiuoja; prie stoties durų laukė ilgiausia eilė vežėjų, visi tikrai šaukia "taksi", omnibus, "taksi". Nusisamdes vežimą tuojaus važiavau viešbutin.

Ispanijos sostinė Madridas.

Gegužio 28 d. mišias laikiau 7 val. Tėvų Kapucinų bažnyčioje — Iglesia de Nostro Padre Jesus Nazareno. Valiausia dieną išėjau miestan pasivaikščioti. Madrido mieste randasi apie 700,000 gyventojų. Miestas yra labai švarus, gatvės plačios, tiesios; šaligatviai medžiais apsodinti; namai gražūs moderniški su puikiomis verandomis. Mieste randasi daug nedidelių plicų — "plaza", kuriuose stovi vienas kitas paminklas, kokių atsižymėjusių didvyrių at-

minčiai ir daug žaliuojančių medžių ir gėlių. Vakarinėje miesto dalyje yra labai didelis ir gražus daržas — parkas "Parque de Madrid", kuriame randasi įvairiausių medžių, gėlių ir žolynų, ir taip jis yra gerai prižiurimas, kad tie medžiai ir gėlės rodos pasižokėdami auga ir bujoja. Užėjau į tą daržą pasidžiaugt gamtos gražybės; ištikro malonu buvo kvėpuoti tyru oru žydinčių gėlių aroma pasaldintu, ir klausyti gražaus paukštelio žiulbėjimo.

Tulą laiką pasivaikščiojė po daržą, nuėjau tautos muzėjun. "Museo de Pintura y Escultura." Tasai muzėjus yra vienas ir didžiausias ir daile turtingiausias paveikslų galerijų visame pasaulyje. Čia randasi 2400 įvairių paveikslų; tai yra amžiais surinkti visų garsiausių tapytojų tvariniai. Ypač: Diego, Velasquez, Domenichino, Fra Angelico, Raphael, Murillo, Titian, Rubens, Guido Reni, Van Dyck, ir kitų garsių tapytojų tvariniai puošia šios galerijos sienas. Didžiama tų paveikslų yra krikščioniškos dailės tvariniai, ir taip jie yra aiškūs ir realūs, kad rodo būtų gyvi, tikrai, kad nekaltai.

Madridas, kaip katalikiškas miestas, ypatingai atsižymi bažnyčių gražumu. Čia budamas keletą dienų, turėjau progos aplankyti daug bažnyčių, kurios ištikro yra turtingos bažnytinės daile. Žmonių pamaldumas taip pat labai gražų i-

spudį daro. Ateini bažnyčion, pilna žmonių; meldžiasi, eina išpažinties; daugybė žmonių eina prie šventos Komunijos, rodo, jog tai būtų kokia didelė šventė. Matyt, gilus tų žmonių tikėjimas ir karštas jų pamaldumas. Ištikrųjų Ispanijos katalikai labai gražų įspudį ant manes padarė.

Gegužio 29 ir 30 dd. mišias laikiau taip pat Tėvų Kapucinų bažnyčioje, kadangi labai patogų budavo ateiti iš viešbučio.

Gegužio 29 d. buvau nuvažiuojęs pamatyti garsaus Ispanijos karalių kapinyno El Escorial, kuris randasi apie 50 kilometrų į šiaurvakarius nuo Madrido. Kelionė užėmė apie valandą ir pusę.

EL Escorial.

Šis miestelis atsirado čionai apie pusę šešiolikto šimtmečio, kada Ispanijos karalius, Pilipas antrasis pasistatė čia karališką palatyną. Pilipas antrasis buvo labai dievobaimingas karalius. Pasitaikė, kad laike San Quentino karės Ispanijos kareiviai sudaužė Sv. Laurino bažnyčią, tasyk dievobaimingas karalius Pilipas, apgailėstamas tą bledį, padarė Dievui įžadą pastatyti didelę ir gražią bažnyčią pagerbimui švento Laurino, kuris paėjo iš Ispanijos. Karalius savo įžadą išpildė. Pakvietė žymiausių tų laikų architektus, sudarė planus ir pastatė iš

(Bus Daugiau)

NAUDINGAS PATARNAVIMAS

Už kiekvieną praleistą dolerį
perki daugiau vertės.

Šis pranešimas yra Brooklyn Edison kompanijos darbininkams, kurie gelbsti šį biznį padaryti sėkmingu.

Taisyklės

Pasisekimas šiame biznyje yra paremtas pasitikėjimu ir gerais norais kostumerių — prieinamos kainos, aukštos rūšies patarnavimas ir sugebėjimas vedime permatant reikalavimus šios visuomenės.

Brooklyn Edison Company

W. J. Edwards
Prezidentas

Kun. J. Koncėvičius.

Apšvieta Lietuvoje Rusų Valdžios Laikais 1795-1915 m.

(Tąsa)

Greitesniam lietuvių surusiniui ir supravoslaviniui, Muraviovas ir jo įpėdiniai panaudojo mokyklas. Visas privačias ir vienuolynų mokyklas uždarė. Valdžios mokyklose įsakė visu dalykus dėstyti, išimtinai, rusų kalbą. Uždraudė lietuvių kalbą spausdinti knygas ir laikraščius lotynų raidėmis; tas pastarasis uždraudimas buvo didžiausias smūgis Lietuvos apšvietai ir kultural, Muraviovo laikais. (3).

Apie valdžios mokyklas ir jų anti-lietuvišką, ir anti-katalikišką propagandą; apie lietuvių spaudos uždraudimą; apie vienuolynų ir katal. mokyklų panaikinimą ir apie uždraudimą privačio mokinimosi namuose išdėstyti šiuose sekančiuose padalinimuose.

Rusų valdžios mokyklos.

Aukštesnių mokyklų skaičių valdžia nuolat mažino; jie manė, jog lietuviai, išėję aukštesnius mokslus ir negavę tarnystės, kovos prieš valdžią. Del tos priežasties 1864 m. Panevėžio, Naugarduko, Keidainių gimnazijas, Telšių ir Svislovičio progimnazijas uždarė (4). Iki tam laikui, lietuvių einančių aukštesnius mokslus proporcionaliai žymiai viršijo Rusijos rėdybas. Į likusias aukštesnes mokyklas lietuviams klindė įstoti įvairiais pareidymais. 1863 m. buvo išleisti šie pareidymai:

(a) Į aukštesnes mokyklas katalikus mokinius priimti po parašu tėvų, bei globėjų, kad tie apsiima sumo kėti iki 200 rublių pabaudos, jei jų vaikas kuomi noripts prasikalstų valdžiai; tas pasižadėjimas privalo būti pasirašytas nemažiau dviejų ludytojų ir policijos patvirtintas.

(b) Į privačius butus priimti mokinius be policijos leidimo griežtai buvo uždrausta.

(c) Atostogų laiku mokiniai katalikai, turinti daugiau 15 metų amžiaus, neprivalo prasišalinti iš savo parapijos ribų; už peržengimą šio pareidymo, tėvai gali būti baudžiami iki 100 rublių. (5)

Tos ir ktos priemonės didžiausiai ap sunkino lietuvių pasiekti aukštesnįjį mokslą.

Valdžios tikslas buvo didinti pradžios mokyklų skai-

tių; ji tikėjosi lengviai įskiepianti į mažųjų sielas rusifikacijos ir pravoslavijos idėjas. Pradžioje mokyklų skaitlius žymiai augo. 1865 m. Vilniaus mokslo apygardoj pradžios mokyklų jau buvo 467 ir jose lankėsi 16,869 mokiniai. (6).

Mokslo Apygardos Globėjas Kornilovas dėjo daug pastangų atidaryti kuodaugiausiai pradžios mokyklų, kurios būtų vedamos ištikimų valdžiai žmonių; jis 1867 m. oficialiame pranešime valdžiai rašė: "Valdžia į savas mokyklas Vakarinėje dalyje privalo žiūrėti kaip į įstaigas vedančias kovą su lenkyste ir lotiniškumu (katalikyste) taip kaip popiežius žiūri į savo kunigus, vienuolius ir bažnyčias, arba kai revoliucija žiūri į savo agentus ir agitatorius. Mokyklos yra tai moralis gioklas, kuo jos tinkamesnės, tuo pasekmės greitesnės ir geresnės. Nesitinkailime mes lėšų kariniam apsiginklavimui, tai tuo labiau nesigailėkime moraliam apsiginklavimui" (7). 1863 m. General gubernatorius Baranov, savo pranešime rašė, jog daugiausia reikia steigti pradžios mokyklų, jose lavinti vaikus rusų ir pravoslavų dvasioje, tauriai giedoti pravoslavų religines giesmes ir dainuoti rusų tautines dainas, kad tokiu būdu išauklėti rusų ir pravoslavų dvasioje. Jis džiaugėsi, jog mokyklų "rusų dvasioje" jo valdymo laikų žymiai padaugėjo; sulig jo pranešimu 1868 m. pradžios mokyklų Vilniaus apygardoj buta 1443 ir jose mokinosi apie 51,159 mokiniai (8).

Pradžios mokyklų skaitlius vis žymiai didėjo. Vienok jų buvo nepakankamai. Sulig oficialių valdžios statistinių davinių etnografinę Lietuvą (Vilniaus, Kauno, Gardino, Suvalkų rėdybose ir Iukštos apskrity), kurios plotas apima 90,507 kv. verstų su 4,100,000 gyventojų pradinių mokyklų buvo 943 su 53,433 mokiniais; iš jų mokyklą baigdavo vos 3649. Tuo laiku mokyklos amžiaus (nuo 7 iki 14 metų) vaikų buvo 584,308. Taigi be mokyklos vaikų buvo 530,875, arba maždaug 89% vaikų į mokyklas nesilankė. Teritorijos žvilgsniu, ant 150 kv. verstų išpuolė viena mokykla (9). 1903 m. mokyklų skaitlius pasiekė 1390 ir jose lankėsi 103,785 vaikai (10).

Mokslas pradžios mokyklose tęsėsi tris metus ir dėstė šiuos dalykus: 1) slavų seną kalbą, 2) rusų kalbą, 3) rašybą, 4) aritmetiką, 5) giedojimą-dainas, 6) bendrąją geografią, 7) rusų istoriją ir 8) gimnastiką.

Pradžios mokyklų mokytojams priruošti valdžia įsteigė Mokytojų Seminariją Panevėžyje 1812 m. ir Svis-

- (6) Russkoe Dielo v. S. Zapadnom kraje (182) Kornilov. (rus.).
(7) Russkoe Dielo v. S. Zapadnom Kraje (182) Kornilov. (rus.).
(8) Russkoe Dielo v. S. Zapadnom Kraje (182) Kornilov. (rus.).
(9) Imperatorskoje Volskoje ekonomičeskoje obščestvo. Načaloje obrazovanije by čarolinskij 1894 (rus.).
(10) Statističeskija viedomosti po narodnomu obrazovaniju, Min. Nar. Prosv. (rus.).

ločene 1874 m. Katalikams įstoti į tas Seminarijas buvo labai sunku, o pravoslavams-rusams visai lengva. Pavizdin 1892 m. į Panevėžio Mok. Seminariją laikė kvotimus 425 moksleiviai ir išlaikė tik 183 (11), jų dauguma buvo pravoslavų tikybos. Jei vienas kitas katalikas išlaikydavo kvotimus ir baigdavo mokyklą, tai vistiek Lietuvoje mokytojauti negalėjo; juos išsiųsdavo į Centralines Rusijos rėdybas.

Pradžios mokyklos savo rušimi buvo menkos. Mokytojų dauguma teturėjo menką išsilavinimą ir dar silpnus jie buvo pedagogai. Jie, sekdami savo valdžios reikalavimų, labiau rūpinosi rusifikacijos ir pravoslavijos propaganda, negu vaikučių apšvietą ir jų auklėjimą.

Tėvų akyse tokie mokytojai pasitikėjimo neturėjo. Tie mokytojai labiau demoralizavo jaunomėnę, negu auklėjo. Tėvai iš kudiųstės metų savo vaikus auklėjo religijos ir savo tėvynės meilės dvasioje. Mokytojai gi niekino viską, kas lietuviška ir įžeidavo religinius vaikų jausmus. (Apie tai plačiau bus išdėstyta sekančiuose padalinimuose). Rusų-pravoslavų dvasiškis (popas) Paļevskij, oficialiame pranešime 1887 m. valdžiai sekančiai charakterizuoja mokyklų stovį: "Iki šiam laikui apšvieta neina pirmyn. Tėvai neturi pasitikėjimo ir meilės prie mokyklų. Visur čia skundžiasi, jog mokytojai gadina jų vaikus." (12)

(11) Pravilatelstvennyj Viesnik 1894 (rus.).

(12) Russkoe Dielo v. S. Zapadnom Kraje (235-236) Kornilov (rus.).

(Bus daugiau)

P. K.

AČIU

Už viską, Aukščiausi, Tau ačių skinu
Iš mano darželio — krutinės jaunos;
Nuskykęs ji, meilės vainkan pinu,
Kad siųsti kelionėn daunos mėlynos.

Ir pirmąjį ačių Tat, Dieve, nešu
Už geismų paslėptų ugningas kančias,
O antrąjį aukso gija štai rišu
Už verksmą ir ašaras mano karčias!

Dar vieną nuskinsiu išpat jo gėlmės:
Už priešų piktybę ir vylų draugų!...
Už įkvėptus tonus slaptingos giesmės,
Už laimės aušrelę ir rykštę vargų!...

Už viską, už viską Tau ačių tariu!
Tik širdį uždegk man, Dievuli brangus,
Kad meilės vis rimai, skaitlingu buriu,
Keliautu, kur šypso skaitusis dangus...

Lietuvių Romos Katalikų Susivienymas Amerikoje

CENTRO RAŠTINĖ, ORGANO "GARSO" REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA,
222 So. Ninth Str., Brooklyn, N. Y.

Kun. J. A. Karalius, Dvasios Vadovas, 320 Spruce St., Minersville, Pa.
Jonas G. Milius, Pirmininkas, 1010 Carson St., Pittsburgh, Pa.
Simonas Galinis, Vice-Pirmininkas, 114 Theodore St., Scranton, Pa.
Juožas B. Šaliūnas, Sekretorius, 222 So. 9th St., Brooklyn, N. Y.
Juožas Stulgaitis, Iždininkas, 122 So. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.
V. T. Kvietkauskas, Iždo Glob., 56 E. Market St., Wilkes-Barre, Pa.
J. Tumasonis, 1356 E. 91st St., Brooklyn, N. Y.
Dr. J. J. Weberis, Gydytojas-Kvot., 2120 Carson St., Pittsburgh, Pa.

KOMISIJOS

TEISMO

Kun. P. Česna, 614 W. Mahanoy Avenue, Mahanoy City, Pa.
A. Domeika, 370 Beatrice Street, Maspeth, L. I., N. Y.
S. Šimanskis, P. O. Box No. 11, Eynon, Pa.
J. Tumelis, 178 Hillside Avenue, Edwardsville, Pa.

LABDARYBĖS

E. Dombrovienė (Lukoševičienė), 9416 Broad Blvd., Detroit, Mich.
P. Leleivienė, 22 Penn St., Kingston, Pa.
P. Montvila, 222 South Ninth St., Brooklyn, N. Y.

SVIETIMO

Kun. Dr. F. Kemčis, Dotnavos Ukio Akademija, Lietuva
J. P. Mačiulis, 222 South Ninth St., Brooklyn, N. Y.
J. Kvedaras, 1029 E. 79th St., Cleveland, Ohio.
A. Alekšis, 35 Center St., Waterbury, Conn.
J. Tumasonis, Iždo Globėjas, 1356 E. 91st St., Brooklyn, N. Y.

KONTROLES

V. Daubara, 300 South First St., Brooklyn, N. Y.
A. Domeika, 370 Beatrice Street, Maspeth, L. I., N. Y.
J. P. Mačiulis, 222 So. Ninth St., Brooklyn, N. Y.

STATUTŲ

A. Paleckis, 401 Stadium St., Pittsburgh, Pa.
P. Montvila, 222 South Ninth St., Brooklyn, N. Y.

CENTRO RAŠTINĖS PRANESIMAI

Dar kartą prisecina vartoti organo lapus kreipiantis į gerb. kuopų atsakomųjų asmenis, kad laikytis tvarkos.

1) Money orderius ar čekius, visad reikia rašyti vardu: Lithuanian R. C. Alliance of America ir pridėti įmokėčių lapus ar laiškų siųsti Lith. R. C. Alliance of America, 222 So. 9th St., Brooklyn, N. Y. Susimildami nerasykite čekių asmenų vardais ir nesyskate kitų Susmo Centro Valdybos nariams, to, kas priklauso Centro raštinei.

2) Ligonų blankas visad siųskite Dr. Kvotėjui J. J. Weber, 2120 Carson St., Pittsburgh, Pa.

3) Velykinės Išpažinties atlikimo liudymus siųskite: Rev. J. Karalius, 320 Spruce St., Minersville, Pa.

4) Už spaudos darbus, knygas, apgarsimus ir ženklelius, Money orderius ar čekius rašykite vardu "Garsas".

5) Bendradarbiai ir žinių rinkėjai, siųsdami "Garsui" žinias, korespondencijas adresuokite "Garso Redakcijai". Tad straipsnių, korespondencijų autoriui bus žinomi vienam redaktoriui, o ne visam "Garso" štabui.

6) Nelaikykite kuopose narių mokesčių iki mėnesio pabaigai, lengvinkite šiek tiek darbą Centre dirbantiems darbininkams. Nariai irgi neatidėliokite užsimokėti mokesčių, nestatykime savę ir savo šeimynos pavojum spendavimo.

7) Suspėduti nariai pašalpa nei pomirtinių negaus. Ligonų blanka Nr. 1, reikia išpildyti taip greitai, kaip ligonis suseraga. Bet ne vėliau kaip 7 dienas po susirgimo. Blanka Nr. 2, siųsti kas 2 savaiti. Blanka Nr. 3, kaip ligonis pasveiksta. Nesilaikanti įstatymų ir tvarkos, pašalpa negaus.

8) Nariai skundžiasi, kad per ilgą laiką negauna organo. Kuopų valdybos ir pavieniai nariai, barasi ir iš-

metinėja Centro raštinei už betvarkę, kad mūsiems ir senai nepriklausantiems Sumė nariams siuntinėjamam organas ir tt. Ir vieny ir kitų skundai yra pamatuoti. Taigi, kad tą tinkamai sutvarkius, nu rugsėjo 1 d. 1925 m. siunčiame kiekvienos kuopos narių adresus kuopų raštinkams patikrinti. Nuosirdžiai prašau patikrintus su kuopų adresais skubiai grąžinti tuos pačius lapus, kuriuos prisiunčiame.

J. B. Šaliūnas,
Sekr. ir Reikalų Vedėjas.

L. R. K. S. A. KUOPŲ SUSIRINKIMAI.

Linden, N. J. — 200 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 6 d. 3 val. po pietų. Rugsėjo mėn. kampa Wood Ave ir 16 gatvė. Nariai malonėkite atsilankyti ir nepamirškite naujų narių atsivesti.

P. A. Mikšis, rašt.

Wilkes Barre, Pa. — 14 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 6 d. po paskutinių mišių, parapijos salėje, kampa South ir Meade Sts. Visi nariai yra prašomi atsilankyti ant susirinkimo.

J. V. Šnipas, rašt.

Braddock, Pa. — 105 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 6 d. tuoj po paskutinių mišių, parapijos salėje, kampa South ir Meade Sts. Visi nariai yra prašomi atsilankyti ir atsilankinti naujų narių.

T. Diškevičius, rašt.

Boston, Mass. — 21 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 6 d. tuoj po paskutinių mišių, po bažnytinėje svetainėje prie 5 gatvės. Malonėkite visi nariai susirinkti ir atsilankinti naujų narių.

Jona Šaroša, rašt.

Binghamton, N. Y. 270 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 6 d. 2 val. po pietų, P. Gendreno svetainėje, 107 Glendwood Ave. Malonėkite visi nariai susirinkti ir atsilankinti naujų narių.

D. Vanagas, rašt.

Rockford, Ill. — 137 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 d. 1 val. po pietų po Nr. 1010 So Main gatvės svetainėje. Teikite visi nariai susirinkti.

V. Anušauskas, rašt.

Scranton, Pa. — 83 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 6 d. po pamaldų, Sv. Juozapo par. svetainėje. Kiekvienas narys prašomas ateiti ir užsimokėti savo duokles.

S. Valašius, rašt.

Miners Mills, Pa. — 25 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 6 d. bažnytinėje salėje, W. Thomas st., kampa Chandler Ave.

P. Dovydas, rašt.

Shenandoah, Pa. — 40 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 6 d. 1 val. po pietų, po bažnytinėje salėje.

S. Soroka, rašt.

Detroit, Mich. — 265 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 d. tuoj po sumai, Sv. Antano parapijos salėje, 25-ta ir Dix gatvių.

V. Alinskas, rašt.

Providence, R. I. — 273 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 6 d. tuoj po sumos, bažnytinėje salėje. Malonėkite visi nariai susirinkti.

Jonas Akulevičius, rašt.

Moundsville, W. Va. — 249 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 d. 2 val. po pietų paprastoj vietoj, 2 val. po pietų paprastoj vietoj, 2 val. po pietų paprastoj vietoj, 2 val. po pietų paprastoj vietoj.

P. J. Ališauskas, rašt.

Chicago, Ill. — 39 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 d. 3 val. po pietų, 6103 So. State St., svetainėje. Malonėkite visi nariai susirinkti.

A. Abromavičius, rašt.

Chicago, Ill. — 15 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 d. Subatę, 7:30 val. vakare, Sv. Jurgio mokyklos kambary.

V. Petrauskas, rašt.

N. S. Pittsburgh, Pa. — 87 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 d. V. J. Danguna Ižengimo parapijos svetainėje, tuoj po paskutinių mišių. Malonėkite visi nariai atsilankyti ir naujų narių atsivesti. Prisiųskite prie mūsų kp.

V. Marcinkevičius, rašt.

Aurora, Ill. — 154 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 d. 2 val. po pietų, Anolo Sargo par. svetainėje. Visi nariai teiksitės susirinkti.

V. Saris, rašt.

Pittsburgh, Pa. — 254 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 d. 2 val. po pietų, Kazimiero Deimonto name, 2724 Spring Way. Prašau visų, kad užsimokėtų savo mokesčius. Taigi atsivesti naujų narių prie mūsų kp. prirašyti.

Komitetas.

Chicago, Ill. — 85 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 d. 2 val. po pietų, Sv. Kryžiaus parapijos svetainėje, kambarys Nr. 2. Visi nariai yra kviečiami būtinai susirinkti.

M. Šiaučiuvenas, rašt.

Washington, Conn. — 205 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 6 d. 2 val. po pietų, pas Adomą Rimutį. Malonėkite visi nariai sueti.

Rašt.

Elizabeth, Pa. — 197 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 6 d. tuoj po sumai. Malonėkite visi nariai susirinkti.

Kp. Valdyba.

Branford, Conn. — 242 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 6 d. pos 5 d., paprastoj vietoj ir paprastu laiku. Malonėkite visi nariai ateiti.

Kp. Valdyba.

Westernport, Md. — 131 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 6 d. 2 val. po pietų, D. Berbylos name. Malonėkite visi nariai ateiti ir užsimokėti savo duokles.

D. Berbyla.

Spring Valley, Ill. — 146 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 d. 2 val. po pietų, P. Gendreno svetainėje, 107 Glendwood Ave. Malonėkite visi nariai ateiti ir užsimokėti duokles visų minėtų susirinkimo.

P. A. Ivanauskas, rašt.

Throop, Pa. — 225 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 6 dien. 2 val. po pietų, Juozo Kuto salėje, Boulevard Ave., Malonėkite visi nariai susirinkti.

J. Vaičiūnas, rašt.

Chicago, Ill. — 16 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 d. tuoj po sumai, Sv. Mykolo par. mokyklos kambary Nr. 3, 1644 Wabansij Ave.

Rašt.

AM. LIET. R. K. FEDERACIJOS CENTRO VALDYBA.

Amerikos Lietuvių R. K. Federacijos Centro Valdyba savo susirinkime laikytame tuojaus po XV Federacijos Kongreso 1925 m. rugpjūčio 13 d., kooptavo Centro Valdybą gerb. kun. Joną Ambotą. Kooptavus naują narį, valdyba pareigomis pasiskirstė sekamai:

Dvasiškuoju vadu: kun. Jonas Ambotas, 53 Capitol Ave., Hartford, Conn.

Vice pirmininku: Mok. Juzė Leonaitė, 48 Aetna St., Worcester, Mass.

Vice pirmin. Leonardas Šimutis, 222 So. Ninth St., Brooklyn, N. Y.

Iždininku: kun. Norbertas Pakalnis, 259 N. 5th St., Brooklyn, N. Y.

Sekretorium Kazys J. Krušinskas, 222 So. 9th St., Brooklyn, N. Y.

Juriskonsultu Adv. Balys Mastauskas, 2201 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Revizijos kom. nariai: kun. H. Vaičiūnas, 4943 W. 15th St., Cicero, Ill.; kun. J. Karalius, 320 Spruce St., Minersville, Pa.; Pranas Gudas, 366 Broadway, So. Boston, Mass.

Pirmieji Darbai. XV kongreso nutarimu pirmuoju ir svarbiausiuoju šiu metų Fed. valdybos uždaviniu bus šelpimas Amerikos Lietuvių katalikų moksleivų. Bet Fed. valdyba tiek tegalės moksleivius sušelpiti, kiek Amerikos lietuviai katalikai, moksleivų šelpimo darbą savo aukomis parems.

Amerikoje mes turime nemažius šimto lietuvių kolonijų ir jei kiekviena jų, surinks bent po penkiasdešimt dolerių, didesnės ir daugiau kas sudarytų 5-7 tūkstančius dolerių. Turė-

dami tiek aukų, galėtumėm pašalpa užtikrinti bent labiausia pašalpos reikalingiems, kad jie ramiai galėtų tęsti mokslą, nėsirūpinami apie rytojų ar turės ką pavalyti, už kambary bei mokyklą užsimokėti.

Todel Federacijos valdyba prašo visų lietuvių katalikų šį taip svarbų mūsų tautai reikalingą paremti. Teneleika nei vienos lietuvių kolonijos, nei vieno lietuvių kataliko neprisidėjusio su savo auka prie taip svarbaus tautai gyvybę nešančio darbo.

Antruoju taipgi svarbiu uždaviniu yra sekmingai užbaigti Lietuvos Ateitininkų Studentų stotomies namams vajų. Kadangi vasaros karščiams užėjus, likos sutrukdytas Ateitininkų atstovų maršrutai, todėl orui atvėsus ir vėl pradėsime maršrutą tęsti tolyn. Todel ir šį reikalą prašome paremti ir kur tikėtai Lietuvos studentų Ateitininkų atstovai apsilankys prašome į jį prakalbas lankyti ir jį mįsija paremti.

Tiktai mūsų gerbiamųjų kolonijų vadų padėdama, galėsime mums Kongreso uždutų taip didelių ir svarbių darbų atlikti. Todel prašydami Dievo palaimos, kolonijų katalikiškųjų vadų ir visos lietuvių katalikų visuomenės paramos, pradedame mums pavestus darbus.

Visais Federacijos reikais prašome kreiptis į sekretorių. Visus čekius ir money orderius išrašytus išdavinku kun. N. Pakalnio vardu siųsti Federacijos sekretoriui 222 So. 9th Str., Brooklyn, N. Y.

Am. Liet. R. K. Federacijos Centro Valdybos vardu: Kun. I. Albiavičius, pirm. K. Krušinskas, sekret.

15146 24 Tumelis Vincas 209 kp. paš. už 24 d. 4 skyriaus 48.00
15149 25 Žmuidinas Jonas 234 kp. paš. už 70 dienų 4 skyr. 140.00
15150 25 Grigas Antanas 240 kp. paš. už 13 d. 4 skyriaus 26.00
15151 25 Mažiūšius Tamas 77 kp. paš. už 67 d. pusė 4 sk. 67.00
15156 25 Baliukienė Ona 38 kp. paš. už 30 pilna 8 d. pusė 51.00
15157 25 Matulionienė Ona 50 kp. paš. už 44 d. 1 skyr. 22.00
15158 25 Girdatskiūtė Marė, 106 kp. paš. už 71 d. 2 skyr. 71.00
15159 25 Serafinienė Barbora 178 kp. paš. už 16 d. 4 skyriaus 32.00
15160 25 Vasilius Pranas 258 kp. paš. už 6 d. 4 skyr. 12.00
15162 26 Poznauskis Jer. 111 kp. paš. už 7 d. pilna 24 d. pusė 19.00
15163 26 Pajausis Dominkas 111 kp. paš. už 59 d. 2 skyr. 59.00
15164 26 Pulkis Juozas 146 kp. paš. už 34 d. pusė 4 sk. 34.00
15165 26 Lukosevičius Pranas 176 kp. paš. už 29 d. pusė 2 sk. 14.50
15166 26 Petkevičius Juozas 282 kp. paš. už 17 d. 3 skyr. 25.50
15167 26 Barnickas Vincas 272 kp. paš. už 43 d. 3 skyr. 64.50
15168 26 Aimanavičius Aug. 267 kp. paš. už 8 d. pilna ir 60 d. pusė 5 skyriaus 114.00
15169 26 Supienis Antanas 261 kp. paš. už 33 d. 4 skyriaus 66.00
15170 26 Bakienė Viktorija 250 kp. paš. už 21 d. 4 skyriaus 42.00
15171 26 Miliūnas Simonas 238 kp. paš. už 5 d. 4 skyriaus 10.00
15172 26 Repša Juozas 238 kp. paš. už 11 d. 4 skyriaus 22.00
15173 26 Pacenka Aleksandras 209 kp. paš. už 149 d. 2 skyr. 149.00
15176 26 Lebednikienė Alena 228 kp. paš. už Andrių Lebedniką 42 d. 4 skyriaus 84.00
15177 26 Radišauskas Julius 181 kp. paš. už 7 d. 5 skyriaus 21.00
15178 26 Vitkauskas Jonas 35 kp. paš. už 77 d. 2 skyr. 77.00
15179 26 Zdančius Jurgis 40 kp. paš. už 90 d. 2 skyriaus atimta duoklės 86.43
15180 26 Auškaitienė Veronika 116 kp. paš. už 53 d. 2 sk. atimta duoklės 48.25
15181 26 Klimavičienė Ursulė 190 kp. paš. už a. a. Juozą Klimavičių už 4 dien. 2 skyr. 4.00
15182 26 Vitrkštis Antanas 54 kp. paš. už 24 d. 3 skyr. 36.00
15183 26 Ausenikas Ignas 30 kp. paš. už 21 d. pusė 4 skyr. 21.00
15187 28 Urbanavičius Jonas 28 kp. paš. už 12 d. 2 skyr. 12.00
15188 28 Matukonis Petras 28 kp. paš. už 15 d. 3 skyriaus 22.50
15189 28 Pauza Jonas 280 kp. paš. už 13 d. 2 skyriaus 13.00
15190 28 Jeninas Jurgis 6 kp. paš. už 17 d. 2 skyriaus 17.00
15191 28 Jenarauskas Bronis 121 kp. paš. už 21 d. 5 skyr. 63.00
15192 28 Godlauskas Jonas C. 197 kp. paš. už 87 d. 3 skyr. 130.50
15193 28 Renkunienė Ona 83 kp. paš. už 23 d. 2 skyr. 23.00
15194 28 Zalinauskas Teofilus 259 kp. paš. už 9 d. 4 skyr. 18.00
15195 28 Liutkevičienė Paulina 8 kp. paš. už 26 d. 2 skyr. 26.00
15196 28 Tverijonas Laurinas 121 kp. paš. už 10 d. 5 skyriaus 30.00
15197 28 Bauzis Juozas 121 kp. paš. už 24 d. 4 skyriaus 48.00
15198 28 Naujokaitienė Leokadija 250 kp. paš. už 137 d. 2 sk. 137.00
15199 28 Žilinskaitė Marijona 191 kp. paš. už 12 d. 4 skyr. 24.00
15200 28 Macejauskas Juozas 31 kp. paš. už 15 d. 4 skyr. 30.00
15201 28 Drazdauskas Vincas 256 kp. paš. už 9 d. 3 skyr. 13.50
15202 28 Agonis Vincas 246 kp. paš. už 32 d. 2 skyr. 32.00
15203 28 Čizas Antanas 289 kp. paš. už 6 d. 2 skyriaus 6.00
15204 28 Mačionis Kazys 14 kp. paš. už 18 d. 2 skyriaus 18.00
15205 28 Surba Antanas 2 kp. paš. už 30 d. 3 sk. atimta duoklės 35.75
15206 28 Vičiūnis Jonas M. 98 kp. paš. už 45 d. 2 sk. 45.00
15207 28 Drangienienė Ona 265 kp. paš. už 31 d. 2 s. duoklės atimta 29.50
15208 28 Merkevičienė Ona 171 kp. paš. už 12 d. 1 skyriaus 6.00
15209 28 Arlauskas Liudvikas 240 kp. paš. už 9 d. 5 skyr. 27.00

15146 24 Tumelis Vincas 209 kp. paš. už 24 d. 4 skyriaus 48.00
15149 25 Žmuidinas Jonas 234 kp. paš. už 70 dienų 4 skyr. 140.00
15150 25 Grigas Antanas 240 kp. paš. už 13 d. 4 skyriaus 26.00
15151 25 Mažiūšius Tamas 77 kp. paš. už 67 d. pusė 4 sk. 67.00
15156 25 Baliukienė Ona 38 kp. paš. už 30 pilna 8 d. pusė 51.00
15157 25 Matulionienė Ona 50 kp. paš. už 44 d. 1 skyr. 22.00
15158 25 Girdatskiūtė Marė, 106 kp. paš. už 71 d. 2 skyr. 71.00
15159 25 Serafinienė Barbora 178 kp. paš. už 16 d. 4 skyriaus 32.00
15160 25 Vasilius Pranas 258 kp. paš. už 6 d. 4 skyr. 12.00
15162 26 Poznauskis Jer. 111 kp. paš. už 7 d. pilna 24 d. pusė 19.00
15163 26 Pajausis Dominkas 111 kp. paš. už 59 d. 2 skyr. 59.00
15164 26 Pulkis Juozas 146 kp. paš. už 34 d. pusė 4 sk. 34.00
15165 26 Lukosevičius Pranas 176 kp. paš. už 29 d. pusė 2 sk. 14.50
15166 26 Petkevičius Juozas 282 kp. paš. už 17 d. 3 skyr. 25.50
15167 26 Barnickas Vincas 272 kp. paš. už 43 d. 3 skyr. 64.50
15168 26 Aimanavičius Aug. 267 kp. paš. už 8 d. pilna ir 60 d. pusė 5 skyriaus 114.00
15169 26 Supienis Antanas 261 kp. paš. už 33 d. 4 skyriaus 66.00
15170 26 Bakienė Viktorija 250 kp. paš. už 21 d. 4 skyriaus 42.00
15171 26 Miliūnas Simonas 238 kp. paš. už 5 d. 4 skyriaus 10.00
15172 26 Repša Juozas 238 kp. paš. už 11 d. 4 skyriaus 22.00
15173 26 Pacenka Aleksandras 209 kp. paš. už 149 d. 2 skyr. 149.00
15176 26 Lebednikienė Alena 228 kp. paš. už Andrių Lebedniką 42 d. 4 skyriaus 84.00
15177 26 Radišauskas Julius 181 kp. paš. už 7 d. 5 skyriaus 21.00
15178 26 Vitkauskas Jonas 35 kp. paš. už 77 d. 2 skyr. 77.00
15179 26 Zdančius Jurgis 40 kp. paš. už 90 d. 2 skyriaus atimta duoklės 86.43
15180 26 Auškaitienė Veronika 116 kp. paš. už 53 d. 2 sk. atimta duoklės 48.25
15181 26 Klimavičienė Ursulė 190 kp. paš. už a. a. Juozą Klimavičių už 4 dien. 2 skyr. 4.00
15182 26 Vitrkštis Antanas 54 kp. paš. už 24 d. 3 skyr. 36.00
15183 26 Ausenikas Ignas 30 kp. paš. už 21 d. pusė 4 skyr. 21.00
15187 28 Urbanavičius Jonas 28 kp. paš. už 12 d. 2 skyr. 12.00
15188 28 Matukonis Petras 28 kp. paš. už 15 d. 3 skyriaus 22.50
15189 28 Pauza Jonas 280 kp. paš. už 13 d. 2 skyriaus 13.00
15190 28 Jeninas Jurgis 6 kp. paš. už 17 d. 2 skyriaus 17.00
15191 28 Jenarauskas Bronis 121 kp. paš. už 21 d. 5 skyr. 63.00
15192 28 Godlauskas Jonas C. 197 kp. paš. už 87 d. 3 skyr. 130.50
15193 28 Renkunienė Ona 83 kp. paš. už 23 d. 2 skyr. 23.00
15194 28 Zalinauskas Teofilus 259 kp. paš. už 9 d. 4 skyr. 18.00
15195 28 Liutkevičienė Paulina 8 kp. paš. už 26 d. 2 skyr. 26.00
15196 28 Tverijonas Laurinas 121 kp. paš. už 10 d. 5 skyriaus 30.00
15197 28 Bauzis Juozas 121 kp. paš. už 24 d. 4 skyriaus 48.00
15198 28 Naujokaitienė Leokadija 250 kp. paš. už 137 d. 2 sk. 137.00
15199 28 Žilinskaitė Marijona 191 kp. paš. už 12 d. 4 skyr. 24.00
15200 28 Macejauskas Juozas 31 kp. paš. už 15 d. 4 skyr. 30.00
15201 28 Drazdauskas Vincas 256 kp. paš. už 9 d. 3 skyr. 13.50
15202 28 Agonis Vincas 246 kp. paš. už 32 d. 2 skyr. 32.00
15203 28 Čizas Antanas 289 kp. paš. už 6 d. 2 skyriaus 6.00
15204 28 Mačionis Kazys 14 kp. paš. už 18 d. 2 skyriaus 18.00
15205 28 Surba Antanas 2 kp. paš. už 30 d. 3 sk. atimta duoklės 35.75
15206 28 Vičiūnis Jonas M. 98 kp. paš. už 45 d. 2 sk. 45.00
15207 28 Drangienienė Ona 265 kp. paš. už 31 d. 2 s. duoklės atimta 29.50
15208 28 Merkevičienė Ona 171 kp. paš. už 12 d. 1 skyriaus 6.00
15209 28 Arlauskas Liudvikas 240 kp. paš. už 9 d. 5 skyr. 27.00

15146 24 Tumelis Vincas 209 kp. paš. už 24 d. 4 skyriaus 48.00
15149 25 Žmuidinas Jonas 234 kp. paš. už 70 dienų 4 skyr. 140.00
15150 25 Grigas Antanas 240 kp. paš. už 13 d. 4 skyriaus 26.00
15151 25 Mažiūšius Tamas 77 kp. paš

EKSTRA!

EKSTRA!

Antras Metinis 4 Dienų Piknikas-Bazaras

RENGIA LIETUVIŲ ŠVENTOS ONOS PARAPIJA

Prasidės Rugsėjo=September 7 dieną Labor Day

TUOJ PASVENTINIMO IŠKILMĖMS PASIBAIGUS IR TRAUKSIS IKI VĖLYBAM VAKARUI.

Kitomis dienomis: Rugsėjo 8, 9 ir 10 dd.

PRASIDĖS 7:30 VAL. VAKARĖ IR TRAUKSIS IKI VĖLYBAM VAKARUI.

ŠV. ONOS PARAPIJOS DARŽE PRIE NAUJOS BAŽNYČIOS

Bennett Street, Luzerne, Pa.

SIUOMI KVIEČIAME SCRANTONO, WILKES BARRE, EDWARDSVILLE IR KITŲ MIESTŲ IR MIESTELIŲ GEROS VALIOS LIETUVIUS IR LIETUVAITES ATEITI.

BROLIAI IR SESERS LIETUVIAI! ŠIE METAI LUZERNE LIETUVIAMS KATALIKAMS YRA DŽIAUGSMO METAI, NES MUSŲ NORAI IR TROŠKIMAI GALUTINAI IŠPILDĖ! ILGUS METUS GYVENOME ISSISKIRSTĖ. AUGOME, DIDĖJOME SAVO JEGOMIS NEPASITIKĖDAMI, KAMPININKAVOME PAS KITUS, NETURĖJOME PAS TOVIOS VIETOS. NEBUVO ĮSTAIGOS, KURI MUS VIENYTŲ, RAGINTŲ LAIKYTIS TAUTYBĖS IR KATALIKYBĖS AUKŠTŲ IDEALŲ.

KAD IR PAMAZU, BET TVIRTU ŽINGSNIU, GERŲ TĖVYNAINIŲ LIETUVIŲ KATALIKŲ PASTANGOMIS VADOVAUJANT DIDŽIAI GERBIAMAM KUNIGUI KLE BONUI JONUI K. KUNDRECKUI, ĮKURĖME NAUJĄ PARAPIJĄ, PASISTATĖME NAUJĄ ŠV. ONOS BAŽNYČIĄ — TAUTYBĖS IR KATALIKYBĖS STIPRIĄ TVIRTOVĘ, KURIOS NEI PRAGARO VARAI NEPERGALĖS!

MINĖDAMI TĄ DŽIAUGSMINGĄ PASVENTINIMO BAŽNYČIOS IŠKILMĘ, RUGSĖJO 7 D. (LABOR DAY), IŠKILMĖMS PASIBAIGUS, PRASIDĖS BAZARAS — PIKNIKAS. BUS ĮVAIRIŲ, ĮVAIRIAUSIŲ DAIKTŲ LAIMĖJIMAI, VISAS VAKARAS GROS PUKI ORKESTRA. TAT VISI, SENI IR JAUNI GALES PUKIAI PASILINKSMINTI. BUS GARDŽIŲ VALGIŲ IR GĖRIMŲ. VISAS PELNAS BUS SKIRIAMAS ŠV. ONOS PARAPIJOS NAUDAI.

TAT VISUS IR VISAS, LIETUVIUS IR LIETUVAITES, VIETINIUS IR APYLINKĖS, NUOSIRDŽIAI KVIEČIAME ATILANKYTI IR SU MUMIS BENDRAI PASI-DŽIAUGTI, MUS PAREMTI IR PASIŽIURĖTI, KIEK DAUG MUSŲ KOLONIJOJE TUO TRUMPU LAIKU YRA NUVEIKTA.

TAIGI VALIO VISI Į LUZERNE, NE TIK PER "LABOR DAY", BET IR KITAIS VAKARAIŠ!

NUOSIRDŽIAI KVIEČIA VISUS

KLEBONAS IR RENGĖJAI.

PIRMOJI PAGALBA.

Paprastas įsipiėvimas ar įsibrėžimas pats greitai sugija, bet jei rona nebus tinkamai prižiūrima, gali greitai užsikirsti, ir pasekmės gali būti blogos.

Vaikas bežaizdamas dažnai susižeidžia. Nors oda ir netruksta, vienok daugybė kraujo gyslelių, kurios randasi po oda, susižeidžia, kraujas iš jų išbėga, ir oda pasidaro pamėlynavusi. Kartais sužeista vieta esti sutinus ir skausmas jaučiamas, bet tas neužlogo pranyksta. Tokį sužeidimą galima greičiausiai sugydyti dedant ant jo šaltą vandens arba ledą. Tas pagelbsti sustabdyti kraujo bėgimą iš gyslelių. Vėliau galima dėti šiltus kompresus, kurie pagreitina ir prigelbsti odai suminti kraują plevėlėse užsilikus.

Kuomet oda prapliaunama ir kraujas išbėga, tuomet reikia būti atsargiam, kad ligos perai nepradėtų žaizdoje augti. Kraujo bėgimas yra gerai, nes žaizda gerai išplaunama, bet negeistas, kuomet kraujo gysla prapliaunama. Jei įpiėvimas yra gilus, reikia šaukti gydytoją, nes gali būti reikalingas užsiuti žaizdą. Mažas žaizdas galima išplauti su muilu ir vandeniu, gerai iššluostyti paskui aptepti su iodine. Niekomet nereikia vartoti karboliaus tam tikslui. Hydrogen peroksido taip pat neturi daug naudos, nes jo visas gerumas pradeda

nykti, kuomet bonką pirmu syk atsidaro.

Jei kraujo gysla perplaukta, kraujas švirkščia lauk su kiekvienu širdies mušimu. Tokiame atsitikime, reikia paimti nosinę, kaklaryšį, diržą, ar ką kitą panašų ir užrišti ranką tarp žaizdos ir širdies. Užrišus reikia veržti pagaliuku tol, kol kraujo bėgimas sustos, bet nereikia laikyti rankos taip užveržtos ilgai, bet tuojaus šaukti gydytoją.

Kur žaizda labai gili, ypač kuomet joje randasi daug purvo, reikia gydytoją tuojaus šaukti, nes tokios žaizdos pasekmės yra žandų užtvėrimas, kuris labai pavojingas.

Gydymas puslių, kurios pacina nuo saulės arba kitokio įdegimo yra lengvas. Reikia aptepti odą apie puslę su iodinu; su stercaliuota adata reikia pradurti viršutinę puslės odą. Tas išleis vandenį iš puslės ir nepradarys jos.

Kuomet žmogus apalpstas paguldyk jį ant nugaros, taip, kad jo galva būtų žemiau. Paliuosavę drabužius apie kaklą, palik jį taip gulinti. Kad apsaugojus nuo apalpmo, kuomet žmogus atsinauina, palikdamas geltonai žaliu ir apsipila prakaitu, pasodink jį, ir suspausk jo galvą tarp jo kelių. Tokioj pozicijoj, jis negalės apalpti.

Kuomet kuri nors kūno dalis yra išnarinama, reikia nebevertoti tos vietos, ir dėti šaltus kompresus kol

gydytojas ateis. Jei po sužeidimo manoma, kad kaulas išlaužtas, reikia tuojaus aptvėrti kaulą klise. Tą galima padaryti su bile pagaliu, o jei jo nėra, sužeistą ranką galima priištiti prie šono, ir koją prie kojos.

Gale, yra tik viena klesia žmonių, kurie tegali teikti tinkamą patarnavimą žaizdoms — tai gydytojai. Kad išvengus blogų pasekmių, geriau šaukti gydytoją kelsis sykus, nors ir mažiems dalykams, neg, kad paskui toks mažas dalykas paliktų dideliu ir pavojingu.

(F. L. I. S.)

SENATVĖS RODYKLĖ.

Kodel vištukas ar vaikas iš karto labai greitai auga, paskui iš lengvo mažiau auga, o paskui sustoja augęs visai? Kaip gali jie žinoti, kad jau užtektinai suaugę? Kas sulaiko kojos ar piršto augimą, kuomet tinkamas ilgumas pasiektas? Žinoma, kartais pasitaiko, kad nesustoja laiku augę, ir nelaimingais užauga perdidelis, arba visą gyvenimą turi išnešioti nežmoniškai didelės kojas ar nosį.

Kita misterija — kuomet žmogus užauga, ir jo cėlėlės netenka noro plėtotis, bet gyvena ramiai, pasitaiko nepermatytas atsitikimas, kuris priverčia jas vėl dirbti. Pavyzdžiui, įsipiėvus ar nusideginus ranką, su-naikinama daug kaulo ir raumenų. Cėlėlės aplink, išbuvusios ramios, gal per daug metų, pradeda augti

ir daugintis taip pat, kaip kad darė, kuomet buvo jaunuonis, ir už poros dienų padaro daug pažangos žaizdos uždarymui. Taipgi, kodel nekurius ramios ir tvarkingos cėlėlės be jokios matomos provokacijos, staiga yra apimtos imperialistine manija ir išsivysto į vėžį?

Mes taip apsipratę su tokiais apsišėkimais, kad mes manome, kad jie per daug "naturalūs" ir nereikalauja paaiškinimo, vienok tik iki dabartinio laiko ne vienas negalėjo atrasti tam priežasties. Dr. Alexis Carrel, kuris priklauso Rockefeller Medicine Tyrinėjimui įstaigai, išrado naują eksperimentacijos būdą, kuris nušviečia šiuos klausimus. Jis atrado, kad galima paimti gyvas cėlėles iš kūno ir kraujo, ir auginti stikliniuose indeliuose, kur jomis galima eksperimentuoti kiek kiek norima. Laikomos normalėj tempuraturuoj ir maitinamos kraujo skystimu, jos taip pat auga ir dauginasi, kaip kūnas, dar geriau, nės nemiršta su laukusios senatvės, bet gyvena neapribotą laiką. Jis pradeda taip auginti neišsiperėjusio vištuko širdies raumenų šmotelį dviliką metų atgal, ir tas šmotelis dar tebeauga ir gyvena, daug ilgiau neg višta būtų gyvenus, jei būtų išsiperėjęs.

Bet tokios raumeningo plevėlės negali gyventi vien kraujo skystimu. Maistas turi būti joms paruošiamas nekurių augimo akstinimo

agentūrų, kurias jis vadina maitintojais. Jūs parupina kraujo baltosios kruopelės, ir nekurių gyslų skystimai, ir žmogui senstant, tie maitintojai nyksta. Apart šito, tas skystimas turi ir kitą dalyką, kuris atbulai veikia. Jis sulaiko arba neprileidžia cėlėlės daugintis, ir tokiu būdu sulaiko augimą. Skaičius to augimo sulaikymo faktorių dauginasi ar nantis senatvei, — išsyki greitai, o paskui lėčiau.

Šis atradimas parodo būdą, kaip sužinoti gyvulio amžių, tėmyjant kaip jo kraujo skystimas veikia ant cėlelių, kurios auginamos stikliniuose indeliuose. Pavyzdžiui, kuomet cėlėlės buvo maitinamos su skystimu nuo šešių savaičių senumo vištos, jos gyveno 46 dienas. Skystimu nuo 3 mėn. senumo vištos, jos gyveno 30 d. Skystimu nuo trijų metų senumo vištos jos gyveno tik nuo 4 iki 6 dienų.

Eksperimentai su šunių krauju davė tas pačias pasekmes. Skystimas nuo aštuonių metų senumo šunies sulaikė cėlelių augimą dešimtys sykių labiau neg skystimas nuo dviejų savaičių senumo šuniuko.

Ar šis budas galima pri-taikinti žmonėms, lieka dar sužinoti. Jeigu galima, tai kada nors bus galima sužinoti netik kaip senas žmogus, bet ir kodel jis senas. Ir jei tie augimo akstinimo ir augimo sulaikymo faktoriai galėtų būti atskiriami ir atskirai prirengiami, gali

buti galima reguliuoti jų balansą ir sugrąžinti kuomet sunakinti.
(F. L. I. S.)

BIZNIERIAI GARSINKI-TES "GARSE"

NAUJAUSIA GYDUOLĖ TAI ŽOLIŲ ARBATA.

P. & A. Mikalauskas Co.

248 W. Fourth Street,

So. Boston, Mass.

Sutalyta iš įvairių žolių, žiedų, šaknių ir lapų. Ši žolių arbata yra geriausias vaistas nuo užkietėjimo vidurių, stabdo galvos skaudėjimą, palnuosuoja nuo garų ir suteikia gerą apetitą.

Tad kam laukti ir kentėti? Užsakymus siųskite šiaudien.
Kaina didelės dozės tik 50 centų.
Pinigus siųskite pašto ženklais arba Money Orderiu.

BROLIAI J. ir S. LIUDVINAČIAI

Namų Statymo Firma

109 Union Ave., ir 505 Clinton Str., LINDEN, N. J.

Mes statome naujus moderniškus namus. Darome apskaitinimus naujų darbų. Pataisome senus ir suteikiame žinias apie namų statymą. Pardudame lotus geriausiose dalyse miesto. Reikalui esant kreipkitės prie mūsų, patarnaviną gausite tikrai sąžiningą.

BROLIAI J. ir S. LIUDVINAČIAI
LINDEN, N. J.

S. S. AMERICA išplaukia rugsėjo 19

"Prašaukite po Amerikos vėliavą"

LIETUVA

Tik 2232.000, daugiau nei Bremen ar Cherbourg. Didžiausias laivas yra lietuviškas atkarių Tėvynės. Spatingai ir vaisingai vienu iš pasaulio geriausių laivų. Išklausiusių Ameriką vyksta.

Labai geras laivas, turintis, gausius maistas ir vėsi aut dėjus, greitas susikėlimas su kabinėmis galio yra užtikrinti keleiviams aut hile lig laivų. Levantian, George Washington, America, Pres. Harding, Pres. Roosevelt, Albatross.

Pasidomėkite, patvirtinimą pas savo vietos laivagėjų agentą arba

United States Lines
45 Broadway New York City

